Instruktion avfallsutrymmen

hämtning av avfall

HÄRNÖSAND ENERGI & MILJÖ

– Du kan lita på oss!

INLEDNING - SYFTE OCH ANSVAR

Den här handboken ger riktlinjer för utformning, dimensionering och placering av avfallsutrymmen vid ny- och ombyggnation av flerbostadshus och verksamheter. Syftet är att underlätta korrekt avfallssortering, skapa en god arbetsmiljö för hämtningspersonal och bidra till cirkulär resursanvändning.

Det är fastighetsägarens ansvar att hålla avfallsutrymmen i gott skick, men även att möjliggöra utsortering av de avfallsslag som kommunen kräver, till exempel genom att tillhandahålla välordnade avfallsutrymmen med tydlig skyltning.

Ansvar fördelas mellan:

- HEMAB - rådgivning, kravställning. Bör kontaktas tidigt i planprocessen för väl fungerande avfallshantering.
- Fastighetsägare - drift, underhåll, information till boende
- Byggherrar - projektering och uppförande
- Byggnadsnämnd och andra myndigheter - lov och tillsyn

Avfallsutrymmen ska utformas för att minimera tunga lyft, risker för skador, buller och stress.

Arbetsmiljökrav kan leda till att hämtning stoppas om de inte uppfylls. Brandskydd, barnsäkerhet, hygien, ventilation, skydd mot skadedjur, samt tillgänglighet för personer med funktionsnedsättning är centrala krav.

UTRYMMEN FÖR AVFALL

Om lägenheter och andra lokaler förses med goda möjligheter till att avfallssortera är sannolikhet större att avfallet därefter sorteras korrekt i det gemensamma avfallsutrymmet.

Insamlingen av avfall vid ny- och ombyggnation ska minst omfatta lösningar för följande fraktioner:

Samtliga fraktioner ska kunna lämnas på samma plats

- Matavfall
- Pappersförpackningar
- Plastförpackningar
- Metallförpackningar
- Ofärgade glasförpackningar
- Färgade glasförpackningar
- Restavfall

Vi rekommenderat även möjlighet att sortera returpapper, elektronik, batterier, grovavfall, textil och återbruk.
Farligt avfall kräver särskilda behållare och säker hantering i samråd med Ansvarig för farligt avfall på HEMAB.

TYP AV UTRYMME

Det finns olika typer av avfallsutrymmen. Välj det som är mest lämpat med avseende på:

- återvinning av avfall
- skydd för miljö
- säkerhet
- arbetsmiljö

Manuell hantering ska minimeras för att skapa en bättre arbetsmiljö för våra chaufförer.

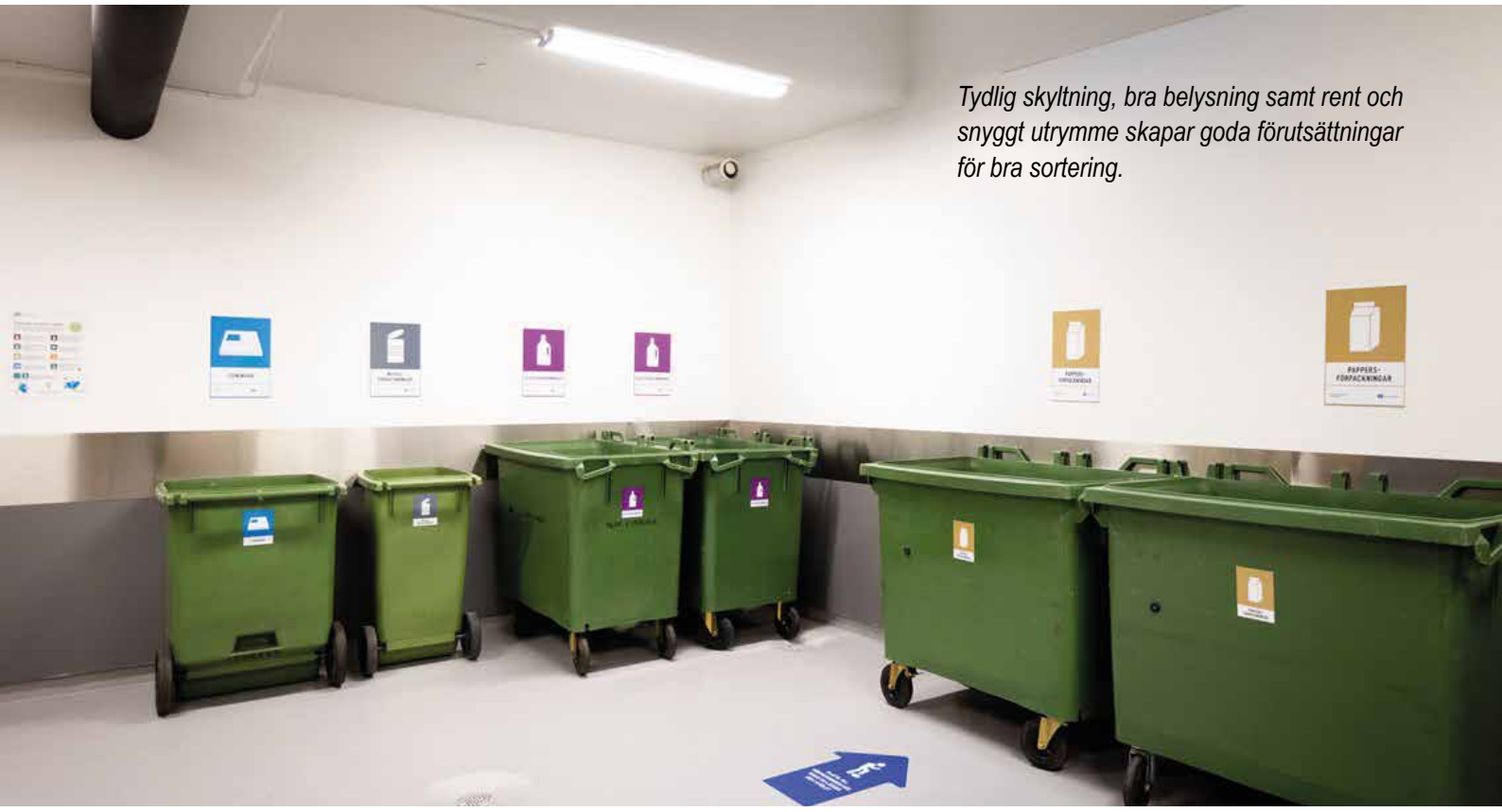

Tydlig skyltning, bra belysning samt rent och snyggt utrymme skapar goda förutsättningar för bra sortering.

PLACERING

Avfallsutrymmens placering behöver noga övervägas för att skapa en trygg och ändamålsenlig avfallshantering. Närhet till bostäderna, trafiksäkerhet, barnsäkerhet och arbetsmiljö är faktorer som styr och påverkar placeringen. Exempel på placeringar som ofta är fördelaktiga är på väg till kollektivtrafik eller parkering.

LAGKRAV

Avfallsutrymmen ska placeras och utformas så att *risken för olyckor* begränsas vid tillträde, transporter samt vid användning, kontroll och underhåll av utrymmena. Risken för brukarnas eller grannarnas hygien eller *hälsa* får inte heller begränsas.

- Avfallsutrymmet ska ha *tillräckligt med plats* för material och utrustning samt för drift- och underhållsarbete.
- Avfallsutrymmen får inte placeras så att avfall måste *transporteras* genom utrymmen där personer vistas mer än tillfälligt eller där livsmedel förvaras.

RIKTLINJER

- Hämtning ska kunna utföras på ett *trafiksäkert* sätt, därför ska avfallsutrymmen placeras i utkanten av ett bostadsområde för att hämtningsfordon inte ska behöva köra in bland människor och bostäder.
- Avfallsbehållare ska inte placeras på *gång- eller cykelvägar.*
- Placeringen ska vara så att hämtning och lämning av avfall sker på *markplan*.
- *Framkomligheten* för hämtningsfordonen ska vara god.
- *Avståndet* mellan byggnadens entréer och avfallsutrymmen bör inte överstiga 50 meter för flerbostadshus, om inte andra krav listade ovan motiverar ett längre avstånd
- Avfallsutrymmet bör placeras där de boende naturligt passerar.
- Avfallsutrymmen ska placeras så att det upplevs *tryggt* att lämna avfall. Belysningens ljusstyrka ska vara minst 300 lux. Rörelsedetektor bör användas. Det bör finnas fönster för att öka *ljusinsläpp*. Ur ett tillgänglighetsperspektiv bör belysning underifrån eller med riktning utåt undvikas.

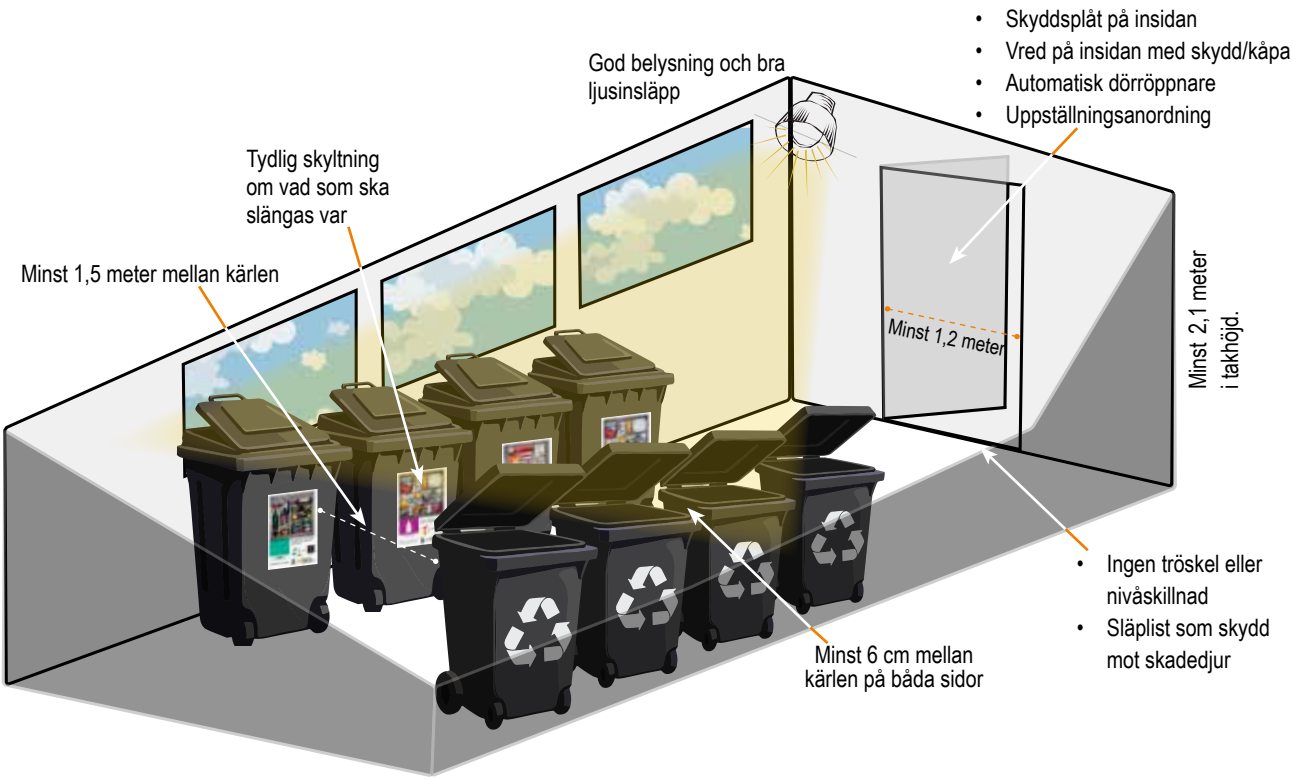

UTFORMNING, SKYDD, SÄKERHET

- Avfallsutrymmen ska utformas så att de anpassas till *omgivande miljö*.
- Byggnader ska utformas så att det är lätt att *hålla rent* och försvåras för *skadedjur* att komma in i byggnaden. Dörrar ska ha släplist som skydd mot skadedjur och öppningar bör inte vara större än 5 mm.
- *God ventilation* är avgörande för att minska risken för lukt. Använd nät för att hålla skadedjur borta.
- Avfallsutrymmen behöver utformas så att de är *säkra* och inte orsakar olyckor eller dödsfall. Återgärder ska vidtas för att förebygga brand. Öppningar och inkast ska täckas av skyddsanordningar.
- Avfallsutrymme ska placeras och utformas så att det är *tillgängligt* för personer med nedsatt rörelse- eller orienteringsförmåga.
- Placering av inkast/lucka/öppning för att slänga sitt avfall, bör ta hänsyn till räckvidden hos personer i rullstol.
- Trappsteg, trösklar, tunga dörrar eller trånga passager ska undvikas.
- För att minska risken för skadegörelse, brand, stölder och att obehöriga slänger avfall bör avfallsutrymmen utformas så att endast de som har behörighet att slänga avfall kommer åt utrymmena.
- Om det finns behov, bör skyltarna skrivas på andra språk än svenska.

Det gemensamma skyltsystemet, med färger, symboler och benämningar. KÄLLA: AVFALL SVERIGE

FRAMKOMLIGHET FÖR HÄMTNING

Transportvägarnas utformning är en av flera aspekter som påverkar avfallshämtarens arbetsmiljö samt säkerheten för de som vistas eller färdas nära hämtningsfordon.

LAGKRAV

- Den mark som omger en verksamhets byggnader ska, så långt det är möjligt, vara utformad så att transporter, markskötsel, fasadarbeten och liknande kan utföras med betryggande säkerhet mot ohälsa och olycksfall.
- Ramper ska luta högst 1:12
- Avfallskärl ska utan svårighet kunna förflyttas

RIKTLINJER

Transportvägar ska:

- vara hårdgjorda, jämna, halkfria och snöröjda året runt.
- ha fri sikt och vara fria från hinder.
- inte utgöras av gång- och cykelbanor.
- tåla fordonens vikt.
- ha en fri höjd på 4,7 meter och en bredd på minst 5,5 meter för dubbelriktad trafik. Smalare vägar kan godtas för enkelriktad eller reglerad trafik.
- ha vändmöjlighet anpassad för aktuella fordon vid återvändsgator.
- skyltas och göras framkomliga av väghållare (kommun, Trafikverket, vägförening eller fastighetsägare).
- vara framkomliga året runt även mellan bostäder och avfallsutrymmen

Uppställningsplatsen ska:

- vara tillräckligt stor och rymlig för att chauffören ska kunna utföra sitt jobb på ett effektivt och säkert sätt
- vara plan och hårdgjord
- inte ha större lutning än fordonet klarar av
- vara placerad så att hämtningsfordonet inte hindrar annan trafik eller hindra fotgängares framkomlighet
- vara snöröjd och fri från snöhögar

Sträckan mellan avfallsutrymme och hämtningsfordon

- Bör vara så kort som möjligt, max 10 meter.
- Ska vara minst 1,2 meter breda (1,35 m där den ändrar riktning) och ha en fri höjd på minst 2,1 meter.
- Ska vara jämn, hårdgjord, halkfri och fri från hinder året runt.
- Trappsteg och trösklar ska undvikas. Om det inte går – komplettera med ramp.
- Trottoarkanter bör undvikas, annars använd fasad kantsten.
- Lutningar bör undvikas.
- Hissar och lyftbord bör undvikas

Bredd: 2,9 m
Längd: 11 m
Höjd: 3,8 m
Minst 4,7 m
Minst 5,5 m

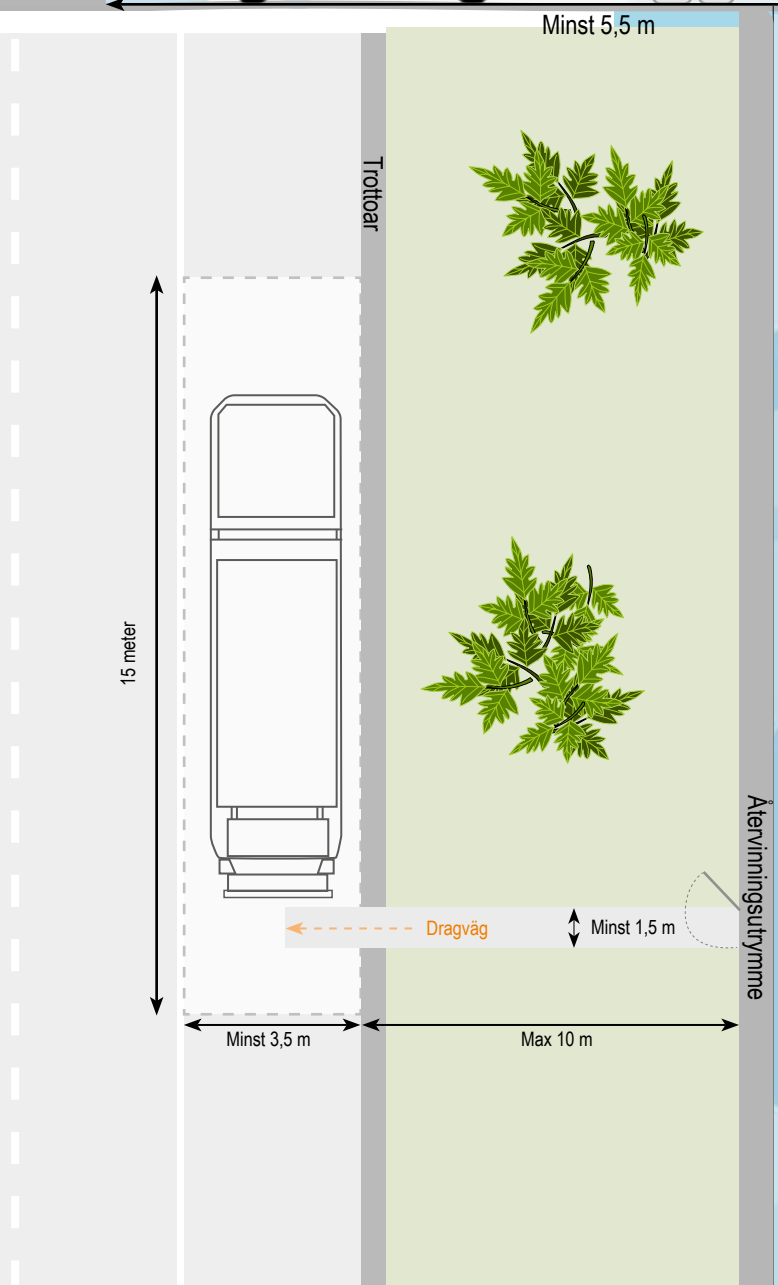
Trottoar
15 meter
Dragväg
Minst 1,5 m
Minst 3,5 m
Max 10 m
Återvinningsutrymme

Minst 2,1 m
Avfasad
trottoarkant
Minst 3,5 m

VEM ANSVARAR EGENTLIGEN FÖR VAD?

Fastighetsägare har ett visst ansvar för sina kärl medan vi på HEMAB ansvarar för andra saker.

FASTIGHETSÄGARENS ANSVAR

TILLGÄNGLIGHET. Kärlen ska vara tillgängliga och lätta att dra fram för tömning.

HALKBEKÄMPA. Vägen fram till hämtningsplatsen och runt den ska vara skottad på vintern. Om kärlen inte kan tömmas tillkommer en budningshämtningsavgift per gång och kärl.

FASTFRUSET. Återvinningsbilen skakar kärlen, men sitter påsarna fast är det inte säkert att det hjälper. Då kan påsarna i botten bli kvar. Fastighetsägaren ansvarar för att påsarna släpper från behållarna.

ÖVERFULLT. Avfallskärl får inte fyllas mer än att de kan tillslutas. Vid upprepat överfyllda kärl har HEMAB rätt att ändra kärlvolym eller kärlantal.

RÄTT ANTAL. Fastighetsägaren är skyldig att beställa tillräckligt antal avfallskärl för att täcka fastighetens behov. Kontakta Kundservice så får du hjälp.

ALLAS ANSVAR

SORTERING: Du har lagligt ansvar att sortera ut förpackningar, matavfall, trädgårdsavfall, elavfall, läkemedel, däck, textilier och batterier.

PAKETERING. Matavfall och restavfall skall separareras och paketeras. Matavfallet ska vara lagt i matavfallspåsen som tillhandahålls av HEMAB. Ingen typ av plast får användas i eller runt matavfallspåsen och inga andra papperspåsar får användas.

FÖRSLUTNING. Knyt ihop soppåsen ordentligt och se till att matavfallspåsen är ordentligt stängd. Löst avfall i kärlet riskerar att dra till sig flugor och skadedjur.

RÄTT AVFALL. Farligt avfall, elektronik och tyngre avfall, såsom byggnadsavfall, sten, jord, grus och dylikt får inte läggas i kärlen. Detta lämnas istället på en återvinningscentral.

HEMABS ANSVAR

SEPARERAT. Vi håller isär de olika fraktionerna och ser till att de går vidare till återvinning på rätt sätt:

FÖRÄDLING. Matavfall fraktar vi till Älands återvinningsanläggning där det omvandlas till biogas i vår biogasanläggning.

ENERGI. Restavfall fraktas till förbränning där det energiåtervinns som fjärrvärme och el.

PAPPERSFÖRPACKNINGAR. Returkartong skickas till återvinning och blir nya förpackningar.

PLASTFÖRPACKNINGAR. Plasten sorteras efter sort och säljs vidare till företag som tillverkar nya plastprodukter.

PAPPER. Returpapper skickas till ett pappersbruk och blir till nytt papper.

METALLFÖRPACKNINGAR. Metallförpackningar smälts ner till nytt stål. Aluminium smältes ner och gjuts till tackor.

GLASFÖRPACKNINGAR. Glaset samlas i mellanlager innan det fraktas vidare för återvinning.

NÅGRA ENKLA SKÖTSELRÅD

- Du ansvarar själv för kärltvätten. Du behöver vanligen inte tvätta kärlet så ofta, bara om något läckt ut och luktar illa.
- Var försiktig med de etiketter som sitter på kärlet, skadas de kan ditt kärl inte identifieras. Klisterlappar med streckkod och adressuppgifter måste sitta kvar på kärlet.
- Förslut påsarna väl, lägg inte löst avfall i kärl för brännbart och matavfall. Löst matavfall i kärlet drar till sig flugor som gärna lägger ägg i det, som sedan blir till larver.
- I flerfackskärlen läggs förpackningar och tidningar löst i kärlet.
- Om kärlet går sönder under normal användning får du ett nytt. Kontakta HEMABs Kundservice om ett kärl går sönder så ersätter vi det.
- Ställ kärlet på en skuggig plats om det står ute. Då minskar lukten och flugorna trivs inte lika bra.
- Spraya ättika runt och i kärlet så håller det flugorna borta.

TIPS FÖR HANTERING AV MATAVFALL

- Använd aldrig någon typ av plastpåse. Endast de papperspåsar som HEMAB tillhandahåller får användas. Om påsen är fuktig, lägg den i en ny, torr matavfallspåse innan du slänger den.
- Byt matavfallspåse ofta.
- Släpp ner matavfallspåsen försiktigt i kärlet, så att den inte går sönder eller öppnar sig.
- Skala lök, sallad och annat direkt i påsen. Då blir det inte lika blött som ifall det först hamnar i vasken. Du kan även blanda i lite tidningspapper, hushållspapper eller rivna äggkartonger i matavfallet, så att det suger åt sig fukten.
- Skölj räkskal och fiskrens, låt rinna av och vira in i lite tidningspapper innan du lägger det i matavfallspåsen. Om det dröjer flera dagar tills nästa sophämtning kan du förvara skaldjursrester i frysen så länge.

INFORMATION TILL DINA BOENDE

INFORMATION till nyinflyttade. När det flyttar in nya hyresgäster är det viktigt att de får tydlig information från dig som fastighetsägare om hur det fungerar med avfallshanteringen. Allt ifrån hur de ska sortera, till att det är viktigt med dubbelknut och andra detaljer. Det personliga mötet visar sig ofta ha bättre effekt än information i pappersform.

PÅMINN de boende om vikten av sortering. Det gör att de har det färskt i minnet och ökar sannolikheten att de sorterar. Av oss kan du får affischer att sätta upp i trapphuset och sorteringsrummet, och annat informationsmaterial att dela ut.

Kontinuerlig FEEDBACK till hyresgästerna om hur det går med avfallssorteringen gällande vad som går bra och vad som behöver förbättras. Vi kan hjälpa dig att få fram en trend över avfallsmängderna.

Varje hyresgäst bör ha telefonnumret till fastighetsskötaren och kunna kontakta denne vid frågor eller synpunkter.

www.hemab.se/atervinning

facebook.com/
hemabharnosand

instagram.com/
hemabharnosand

Besök:
Västra ringvägen 125
Telefon:
0611-55 75 00
E-post:
infohemab.se

HÄRNÖSAND
ENERGI & MILJÖ
– Du kan lita på oss!